

جادي الآخر ١٣٢٨

يشيجى ايل

30 ماي 1910 г.

ملا ناصر الدين

№21. Цъна 12 к. МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ

قىسى ۱۲ قېك ۲۱

ЛИТОГ. С.БЫКОВА

هله من يلاديم كه يو ايکى بارماق بوركلى فرنگستاندىن گۈوب بىزدن نە ايستيورۇر.
Что хотят отъ паша эти съ шапочками въ два пальца.

البیات

فاج آت باسدى عزوفه

سلطان سکمی کیم او لوب بختور
بو ایران، او ترکه، هب بی خطر!....
آوت، باشلا! (غل) دن (خطا) به قدر
با قلیدجه، قلبه مرت گلبر!.....
فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!

او (آلبابا) ده (آنادوت) غیرتی!
بو (قریون) ده سکی مرتعج هیشی
(کرید) ده سملانلار حالتی!
(یختار) ده مذهب چلر ص-پتی!
(یمن) دن ده باشته روايت گلبر!
فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!

بو رو سینك اهل ایمانلاری
که یعنی بو سنت سملانلاری
او - (یکتبه، جمه): بو دکانلری!
او (دوم) ماجراسی، بو وجدانلری!
هله اعتراض نه حاجت گلبر!
فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!

بو فاقفار، بوده - فاقفار عار فلری!
بوده - اهل نازه تمار فلری!
بو ملت یولند مصارقلری!
بوده - شانلی، شانلی مصارفلری!
بولدن دخن بوله خدمت گلبر!
فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!

بونیله بیله بیز نهیون! اختیار

فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!
او توشن جیقان بر جماعت گلبر
ایدوب جمه اقوامه سبقت گلبر

و برووب هر که درس عبرت گلبر

فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!

چیکل، بیول ویر، آت بالغی چالان بشق

ورووب یخیشق، دو تیشق، آت بشق

جاپوب قاویشق، قان ترم بال بشق

یغوب ملتی بر یره قان بشق:

ساوات، عدالت، اخوت گلبر

فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!

نیجه عصر در، ایمی بالاهتمام

قویوب نام ملینه احترام

فوجاچ: الشوب، جاریبوب صبح و شام

خموصاً بو صوککی بیش ایله تمام

ایدوب غالمه بخش حیرت گلبر!

فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!

ندر؟! بوخه ظنگجه ایتمیم خطنا?

سوس! ایتم خطنا! سویلم نابجا:

مزاح اینتش اولدم صاندیسان بیا?

دو داق آنچه گولک ندر سویله یا?

سنه بلکه بونلر ظرافت گلبر?

فاج او غلان! فاج آت باسدى! ملت گلبر!

بویور قبل ده دنیا به عطف نظر!

اعلان

نجات سانحوم

جوش یاخشی اسلنجاتم وار، شهربده عورت دن،
سکشیدی دن منی تامیان بی خدیر، او زومدم روح علمند
خوردارم، اولی بر لذا نبضی بیلورم، نجاتمه گوره اولی اولند
مکده یول و بیربرلر، اما بیلورم که هانی اولی دن آلان
بولی قوماره قویمک لازمِر، و هانسدن آلامی اوزگه شیه
صرف ایشلدر، بولاری بیلورم، قومارده گهه «اول بدم
وار، گل دستتده مندم اولماخه گوره نتمر عورتله نجات
تیورشم عموم زادملرم پالمش اولار، غرض هر فند دیسن
منه وار، آدریسیم»

دیچ حماننک دالند خصوصی اوقاclarم.

او رینبورغ دن

کیچن سنه موسی یکیک طرفمند اوقونش لفیلرلر لسو
تاذری ایله افتقاداری بوزوامش بعض خالی «سلانلار» فحشخانه
و تراقبنلری برآقوپ، غزته اوقو کبی فا عادله میل و هوس
ایشیه باشلاشتر ایسد، خدم اولسون، ملاکله و «معیشت» زورنالنک
نصبیخنی ایله تکرار ایمانلارینی تجدید ایدوب، ایکی کبی مر
خششلک ایله، سوقاقداره تصادف ایدن آروانلارل آرقسدنن گروب،
«سلانلوق» عالمی گوستره باشلادیلار.

شیبدی به قدر ایکی آیده بر نشر اوتوب صابی (روجهه) سی
قیریلان «جوجک» مجلسی، آلبونه جیلرلک رجاسی اوزره بوندن صولا
هر سنده برد دفعه نشر اوله حق ایش.

بودنی ایکی روبلیده ساتوب فرا اهالی نک دریشی سویع
افکاری ایله قحطلک بکلین مشهور محمود بای، یاریم میلیون بود
بندانی بو وقه قدر ساقاشت ایسد، پیمورلر جوق اولوب هوالن
گوزل اولیدنن بندای فاینی یک آشاغه ایندی. بوندن طولانی
«بایک» کبی فالشمش دیورلر.

«عالیله» یولدوزیلک هلاکتندن خلاص اولمش یرلی اسلاملر
ش. دلقارنین دین و معیشت زورنالی او قیورلر.

آجیغنان

ایران د ب شهر وار، آدی تک آبون در، بوراد بر حاکم
وار، بو حاکمک ایکی آروادی وارایش. دعا نویس سید اشرف
گوره که حاکمک ایکی آروادی وار، بوده اونک آجیغنه اوج
آرواد آلبر، سورا حاکمک ایشیدر که دعا نویس اشرفک اوج
آروادی وار، حاکم آجیغان بر آرواده آلبر، او لور دور آروادی.

اولوب، اینمیکده هله افتخار؟
دی: نفاذنر هانه‌سکی در زینهار؟
بو سیرت، بو صورت، بو غیرت، بو عمار....
برز یا نه نسبتله نهمت گلیر؟
فاج اوغلان! فاج! آت باسدي! ملت گلیر!

هه افرادمده بر عزم و ثبات
بو عزم و ثبات ایله بولدینق نجات
بو گون جمله‌مر بکله‌ر ز بر حیات
بر احوال، بر فکر، بر النقات:
بو افکله قارشو نه دقت گلیر?
فاج اوغلان! فاج! آت باسدي! ملت گلیر!

هانی بزده یاهو! نفاق و تقاد!
هانی بزده هدینه‌زله عناد?
بو - الفت، بو - رافت، بوده - اتحاد!!!
باق ایشه! بو، مجلس، بوده - انقاد!
نه ماینه نفرت، نه لعنت گلیر!
به بیهان، نه هدیان، نه غبیت گلیر!
نه حبب، نه جیشان، نه رشوت گلیر!
فاج اوغلان! فاج! آت باسدي! ملت گلیر!
.....

حریت

آزادلیق ایرانده ایندی بو ساعت او قدردر که انکارده
بو قسر دک. الا آزاد مملکتده حکومت مأموری ایچجون بر
باره معن امرلر یاز بیلوب، مثلا، پولیه ضابطی بر کیلنی کوچدده
زورنالن جکوب پولیه اداره‌سینه آبارا بیلدر، یا ایشنه مالیانی
تملکدن آلماقده معن قانونلاره موافق حیرده الیه بیلدر، اسیر
بعمل اوز بورچارانی ویرمات ایستممسلر.
بو بارده ایرانده ایندی گورسان آزادلیق فرنگستانده بیلدر.
اگر اوز اخاندان گورورسن که حکومت مأموری کلوب سندن
مالیات ایستیجک، سن پیش از وقت چخارت بر اجنی باسپورتی
گوسته و دی که من ایران رعنی دگم ». واللام. دخنی
بوندان یاخشی فند بیلدر: نه حاکم سنه جاخروپ آنا آن‌اکی
سوگه بیلدر، نده سندن مالیات ایستیه بیلدرلر.

بونلار سکچنن سورا، بو هله بر فخرده سندن اوتری،
من اولوم دوزننی دی، بیلدرمی، یا یوخ باشکی بر قدر فالخز یوخاری
اما گوزله پایا قلک دوسمسون و شدت ایله اوجادن دی:
«من ایران رعنی دگم». قربان اولوم غیرنگاهه دادوش جان.
«جرجراما »

روستی

турنیز
سیاح

ایران ده
By Persian

روسیه ده
By Russian

آخ، بول ستار خانلى شهرتى قويمور كې يىزىم ده آدىز چىخۇن،

Aхъ, киңъ намъ мѣшаетъ слава Саттаръ хана,

ستار خان

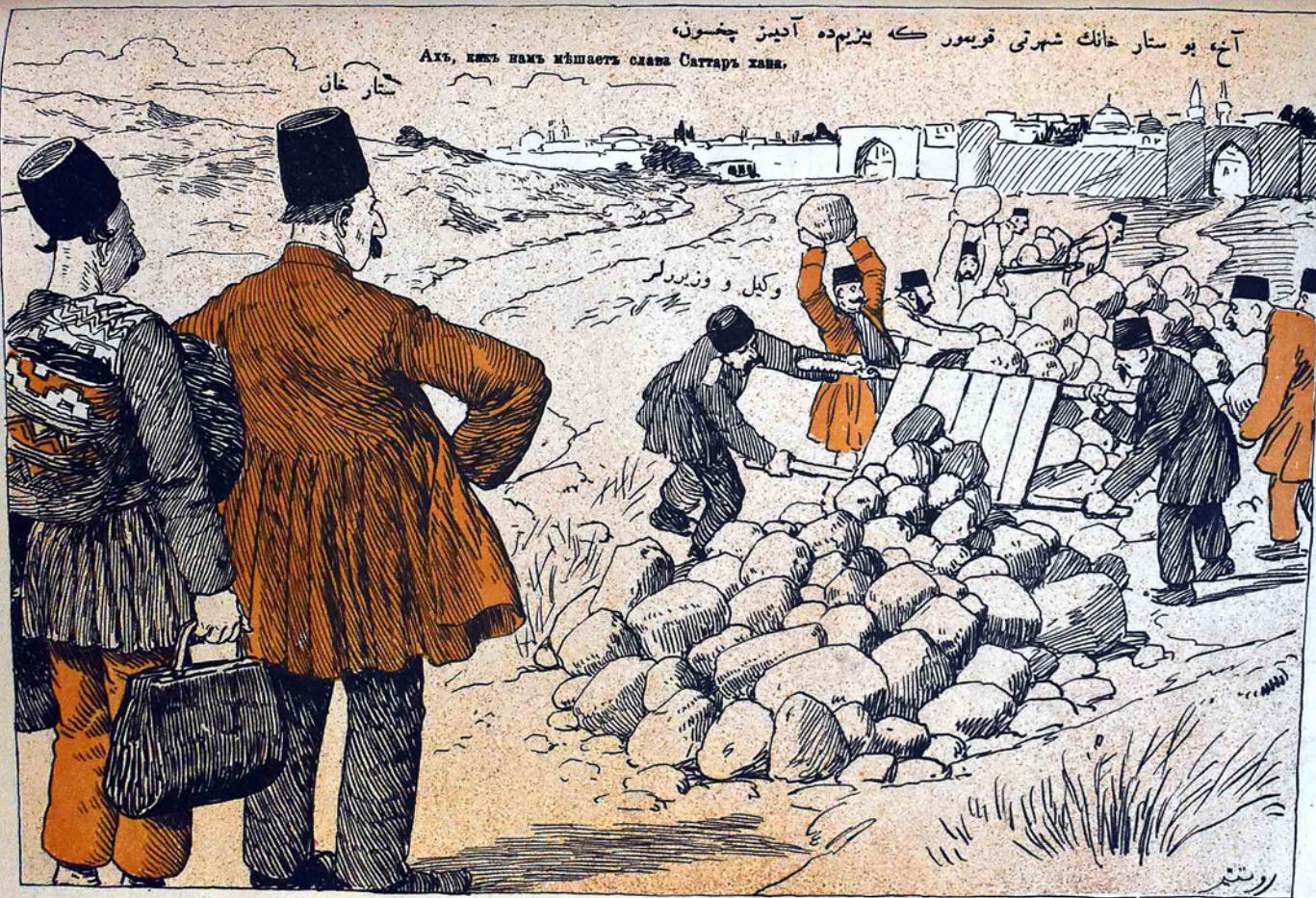
وكيل و وزير مصر

رېتىنە

طەپر انده

اگر بورادىن مىن يۈلىيى كىسىك اىستەڭىز، غير بول تابا يېلەرم.

Если загородите мне путь — найду его съ другой стороны

یونھو

جمادی الاول آنک ۷ شنبه ولادیقفارزان ملاسی ملا اسماعیل یوحنا
گورور که ولادیقفارزان جماعتک اولمجی ملاسی آشوند حاج سید محمد حسن تبریزه وفات ایدوب. آخوند ملا اسماعیل بو یوحنا
گوردن سورا گلیر مسجد و جماعتک بیورور: «حضرات: مرحوم حاجی ملا محمد حسن ۱۲ ایل زحمت چکوب مسجدیکاری آزاد ایلیوب، او مرحومک سیز لک بوئکزده حقی خودر، من اینقدر که اونک وقتنه ولادیقفارزانه شراب خوار، زنگار، بد بی حمل بر نفرده پوخ ایمش، گورونور که او مرحومک سوزلرینک افز وار ایمش، ایندی لازمتر او مرحومه تعزیه دوتندی».
جماعت آخوندک بو تکاینه راضی اولور، اما صباح تیز بهشتدن او مرحومدن ملا اسماعیل حسن زادهی بو مشهون دیر کاغذ گلور:

«ای نامرد قارداش! من ولادیقفارزانه اولاند منی برجه گوند اوله قویورده اوز الیم ایله آباد ایندیگم منرده اوز جانه وعظ ایدم، منی استبورده گوندرمن اوس چاینک او طرفه، ایندیه اولوب که استبورسن مکا تعزیه دوقسان، قارداش، فندیگ دویشم، ایندیده بو سیاق ایله استبورسن جماعتی توولویسان باخشیسان سنک فندیگی هامو باشه دوشوب، حیف اولون که قیامت گونی بزم آرامز چوخ اوزاق اولادجاق، پوخه سکا جون سوزلر دیده دیم.
بو کاغذدن سورا تعزیه باش دوتندی.

امضا: « قش قولی » ۷

نذر

ملا عموم: بو اصول جدید چناندان صوکره، بو ملی مکتب عمله گلندن صوکره لاب ایتلر خراب اولویدر، آ سکیشی سنا جانک ایچون اوشاقلارده بیزلمصوبیر. هارده اصول جدید واره یوگورولر اورایه. چوبوق، فلکه آرادن چناندان بھری حیا آبرو فالمیویدر. قل حواله باشی، العهد باشی، سین باشی، اینتی جورکه چهار شنبه یاشی، نوروز یومورتاسی، سنت شیرتیس دین دوشوب خبر برکت ده قالبیویدر. بو ایتلری بر قاعدهی قویماق لازم دلی مکتنتی داغتماق ایچون چوق جالندم اولمادی، بونمان او، اوندان بونا ترسنه خبر آپاردم اولمادی، اوزیمه بر تجهیز بولدانه تاپدیم گه اولمادی، اصول جدید مملی ماجرا ایچیر دیدیم اولمادی، بر تهر اولدی، اما من دین کیمی اولمادی، غرض نه باشی آغزیدم چوخ قند ایتلنیدم اولمادی. آخری علامه هر بون کیلوب نذر ایتیم که ملی مکتب داغلسون، سله ارجامی زیارت ایدیم. و على آباد قربه استنده گنده گیدوپ بر فاتحه اوخواره، سنه دی الله قبول ایلسون. مگا دیه که هیچ شیشند خرون یوخدن. خبرم وار.

امضا: معلم باشی ملا یوسف

نیارت گاه

« آهن رود » گلندن « آقا سید عبدالسیاوه » آدینه بر بزر گوارکه زیارت کاهی وار. زیارت کاهک یاخونتنده بر مسجد وار، مسجدم پایتیقلی بر حرمخانه وار، حمان حرمخانه ایکی کوب وار، بیری بوش و بیری قاره نفت ایله دولی در، بوده آفاسید السیاوه نظر گرددی سر. دولی کوب ایله ایکی دفعه جوشه گلبر: بیر دفعه عائزورا گیجوسی و بیر دفعه ادعا گیجوسی، اطراف اهالی سی هیشه یغیتیلار بوراهی و نفتدن تبرک آبابارلار. نتفن خاصیته بودر که هر بر عورتک اوضاعی اولعase، بر قدره همان نفتدن سووا توکوب ایچه، دفعتاً اوضاعه قالار، هر چند بر پاره قلبی قاره لر ایله گمان ایبلورلر که بو نفت همان صابونیجی نتفن در، که متولی باشی شیخ موسی خان گیچلر خلوتیه گنبر روب توکور کویده، اما بو صحبتلر اصلی یوخدن، بو سوزلری ایجاد ایلین لر بایی لردر.

مؤمن »

نخچوان دان -

میر عبدالحسین روضه بیلک مریمی»
بر نیجه گون بوند ابردی بزم شیخک ابونده گیجه نکیسی وار ایدی. بلی، منه گیتمشیدم. جو خلی صیختلردن و بر دریا یلومونی جای ایچیلوب قلیان پایرسو چکبلدیکدن سکره اسفل قویولندی. هر دواشیق جاگلری یرنده قرار دنوب سلاحداردن سکره بر نجع دفعه اوستگوروب بو نوع افاده خرجه ویردیلر: « ای جماعت! من عمریدن بو ایوه هه قدر دعا ایلمشسه هاموسی درجه اجابتاهه چاتولار، بو گیچیده بد دعا ایله گمگم، سزندنه توهم بودر که اوجا سس ایله اور گن آینم دیمسکن، بلکه الله رحم ایدوب بو دعایم ده قبول ایده. اول باشدان بونی دیبورم که الله بزم اولوب قالان معقرزیده المزدن آلسون، چونکه قیمت زمانزارد من خرد ایدیم و آتا باپازگنده معقرز و قتلری ایدی گورشمیدن که قابولاری دوگوب مسجدلارده سقا خانه یزدمک ایچون بالغار پسالس و غیر شیتلر یفاردیلر. اما ایندی معقرز آرتدقیته ایولرد بزلری راحت قوییوب گیجه ایله قابولاری دوگوب بر پاره یولان آزمثار اوز لری الله السالوب دیبورلر که بالام دور سکورکشی ویر اویون چظار داجیق، نه یلوم عباکی ویر لازمدر. خلاصه، جماعت! اید وارم که بو بارمه دزه اللہ رحمی گلوب بز بیچاره لری بو سفیدلر که شردن خلاص ایدر.

مرنیه چیلر بونی ایشتجک برآک امین دیدیلر. بزم شیخده قولان آسوب بر سوز دیده دی. سکره آقامیر پر تداشیق مرنیه مسی دیبور قورناردي. آغلانلارده گوزلرینک یاشه توکوله شیخک ایونک دیوارلارینی اویه اویه چخوب گیندیلر. مجلس داغلدی.

امضا: « جدینه قربان اولدیم »

غازىنچەرە سالىرلار، مئاھىر، بۇ گۈلنەرە يېر قىزە زۇرۇنان طوى ئىلىپور
مئلەر، اوغانلار اپونىدە طوى جىالىيان وقت خېر گىلىر كە قىز قوشو
لوب قاچىپىرىن، هەلە ايندى آخىتارلىرىلار قىزى تىلا بىلىپلىر.
باخ، مىزلىي ايش بودىر، نە اىتىھە يېزىم ايشلىرىن،
امضا: بىر نەر قارا باغلى.

تىلغىرام

طهران. بۇ گۈن بلدىيە و مىكتىلى حاجى سيد حسن آقا
حامىمە گىنتى.

پوچنە قوسى

عشق آبادىم ايواتونقە: حاجى حسين بارستىنە بازىلان جاب اولونىياجاق.
يقاتۇرۇنادارەدە قاراپۇز مورا باسەنە: مىكتۇشكىرى اوخودىقىن، هەلە
كە بىر سوز دىيە يەلىمەنەك.
آعداش دە عقىرىھە: بىگون احوالانى جىركى در، جابايدىمەنەنەك.

مدیر و باشى محرر: جليل محمد قلى زادە.

محترم اوخوجىلارىمىزە لازم بىلەرىك خېر وېرىك كە بوندان
سورا بىر بىچە وقت زۇرتالىزىدە عالاجە اعادەن ورقەلىرى جاب اولونىياجاق.

﴿ اسلانلار ﴾

٢ دىست پاتار ٥ منات ٢٥ قىڭە

١٢ منات عوضىنە ٥ منات فىكە گۈندرىرىم:

(ا) بىر دىست كېتى بالتاينىن اوفرى ٤٠ آرسىن بارىم
فرانك تريقوسى، بوندان، محكم و مودنى ٢٠٨٠
«آنلىقى» پارچەسىندە عورۇت بالتاينىن اوفرى، بوندان، محكم
و مودنى. اىكى تېكە بۇ جور پارچەنى، اما بوندان بىھالى،
گۈندرىرىم ٥ منات ٧٥ قىڭە، بوجىت خىرى ٥٥ قىڭە،
غۇرىي سىبرە ٩٥ قىڭە، شرقى سىبرە ١ منات ٣٥ قىڭە.
بوجىت ايلە ئالۇزلىنى قاۋادىغا بىلە گۈندرىرىم، زاداۋە لازىدەل.
فورخۇسى يوخرى جولىكە كېتىلمە بوللاڭ كىرى گۈندرىلىرور.
أدرىس: г. Ползъ, въ фабрику шерститъхъ
издѣлъй ЗИМГУНТА РОЗЕНТАЛЯ

Докторь медицины

Я.Б.ЧУДНОВСКИЙ

نېرىو و اىپەرى ناخوشانلىرى: قبول اىلىپور گۈندرەلەك

ساعت بىش يارىمەن يىدى يارىمە كېمى.

Адрес: Петербургская улица, 3

فازلە

ئالىنچى مەلسەنلەر يادشاھلىق دومانى يېشىمان اىلىدىلەر، معلومدر
كە آخر و قىللەر يادشاھلىق دوما فوار قوينىشى كە بازار تەپلىلىن
مەلسەنلەرە شەرىك اوسلۇنلار، يېنى ھەنەدە تىڭ بىرچە بازار گۈنى
دەكالازىرى ياغالاسونلار، (يېنى جمعە مەلسەنسى تىشىف آڭاردى).
لازىم در یونى دە عرض اىتكى كە بۇ قارادادان بىر اىسکى
گۈن سوگە اوئىرۇرغەن، فازان تاقارلارى طرفىن دوما عضۇرىن
بىرلەنلىك شاكىت رەگىلىشى، لىكىن بۇ شاكىتە قولاق آسان يوخىيلىدى.
جوشكە پېرىبورغ دەددە بىلەرىلە كە مەلسەنلەرە بىر آتىلىق بارودى وار.
اما آخرە ايشلەر اوزىگە سورىتە يېنىدى: قارا ئەيمىز سوز يوخ
ئەلەنلىق خېرلەنەن اوخودىلار كە اىوان مەلسەنلەرلىك اوز اىچەرىنىن
بۇ ھېلت سەچىپ پېرىبورغ گۈندرەپلەر كە دوما عضۇلىرى ايلە ضۇمىسى
مورىتە دايىشۇپ اوئلارى بولا گۇرسۇن كە مەلسەنلەرە جەممەلەرنى
اوزىزىنە قايتارسونلار. بۇ ھېتىنە داخل اولان جوانلارك يىدى تەرى
آدواتقىدر، قالائى حەكىم، اىتنار و معلم. بوندانلارك دورت تەرى
بە باشى مەحلەسىدىن در، دورت تەرى دىمىر بولاخان، قالائى داشلى
سەچىجەن و خوران بولاغىندان در.

آشكار شى در بۇ وەكىلەر پېرىبورغ يېشىن كېمى شهرى آلتىنى
اوستە جوپىرەجەكلەر،
الله آخىرىنى خېر اىلەسون.

« لاغالانى »

اعلان

نەججوان، مسجد جامعك اىپەرى جىاطى كەلەك دوغو
شەدورەك اىچجون مناسب بىر اوپىدىنەن كېجىن گۈن بىر
نېچە نومەنە اوپۇندى. بوندان يىلە كەلەك بازلار تىشىف
گۈرۈپ بىلەرلەر.

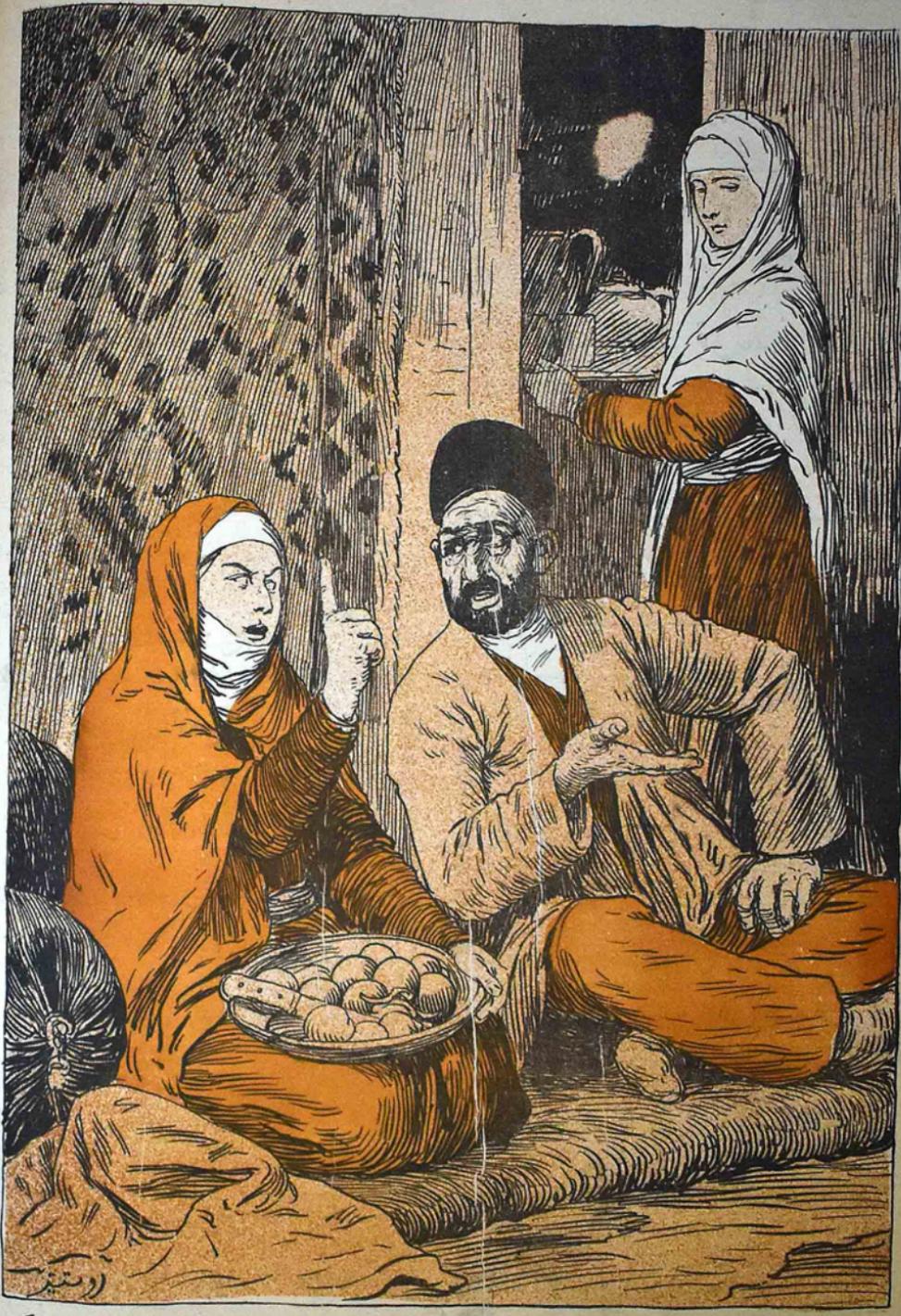
علىة

رەشت عدىلىمىنكى صدرى آپىلۇن ٢٣ نە بىر نەرە اۆستە ١٩٦
ئۇمان كەنى، و قطع نامەنى اوخۇيانە دىدى كە «ھېچىچ روس
پەزىزورىرى دە بىلە ايش قطع اىلەمەبوب».

مكتوب

جانب ملا نصرالدین عمودن خواشت ايدىرم كە مەيم بۇ مكتوبى
جاپ اىلەسون.

ھېتى سوز دوشىنە دىپولر كە قىز زور ايلە اورمۇرىڭەتە
قازار باغلى لارك شەھرىتى وار. بىز بۇ سوزە راضى كەلەك، بىبىسى
بودىر كە دوغۇرىدىر، يېزىزلىق قىزىلارلى خېر تەمگىنەن يابوشوب مەند.
ئېزىزلىق آتە و باشى بىر اىسکى قاپاز وورۇپ شاكىت ئەلەرلە، اما
دەپ بوندان سوپىلى يىر بى آپروجىلىق اولماز.
اما دى گەل قىلىسە: بورادە ايلە بىر حىاصلقىلار اوپور كە

آی آرواد، گورورون که بیزیم فارا باشند دوقلوز یاشینی او توب دخی مکا نامحرم اولوب: اگر موافق شرمت بر یونگول وادی صینه آرامزدہ ایرلماس، من هر دقیقه گناهه باتاجاقم.